

Protokół

126. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się 14 czerwca 2023 roku w formie wideokonferencji obsługiwanej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji: T. Brzezińska-Wójcik, A. Czorny, S. Gil, S. Kaciszczenko, J. Kacprzak, D. Kalisiewicz, J. Ostrowski, J. Pietrow, J. Pietruszka, A. Reszke, T. Wites, W. Włoskowicz, E. Wolnicz-Pawłowska, B. Zagórski, M. Zych.

Obrady prowadził Maciej Zych, przewodniczący Komisji.

Wstępny porządek obrad obejmował:

1. Zagajenie.
2. Przyjęcie protokołu 125. posiedzenia Komisji z dnia 12 kwietnia 2023 r.
3. Sprawy bieżące.
4. Urzędowy wykaz nazw państw i terytoriów niesamodzielnych – 7. wydanie.
5. Dalsze prace Komisji – dyskusja nad zadaniami realizowanymi w trakcie posiedzeń.
6. Wolne wnioski.

Ad 1. Przewodniczący przywitał członków Komisji na 126. posiedzeniu.

Ad 2. Protokół 125. posiedzenia przyjęto jednogłośnie (13 głosów za).

Ad 3. Przyjęcie przez Komisję zalecenia, aby w języku polskim stosować tylko nazwy *Królewiec* i *obwód królewiecki*, nie stosować zaś nazw *Kaliningrad* i *obwód kaliningradzki*, odbiło się szerokim echem. M. Zych przedstawił krótkie podsumowanie tych reakcji. W Polsce większość mediów informowała o tej zmianie, informacje o niej pojawiły się także w mediach większości państw europejskich, a także w części pozaeuropejskich (np. w Kanadzie, USA, Korei Południowej, RPA, krajach arabskich). Z niektórymi członkami Komisji kontaktowano się z prośbą o komentarz, wypowiedź w radiu, telewizji.

Decyzja ta wywołała dużą reakcję po stronie rosyjskiej. W niewybredny sposób komentował ją m.in. D. Pieskow, rzecznik prasowy prezydenta Rosji, czy D. Miedwiediew, były prezydent i premier Rosji, obecnie przewodniczący rządzącej partii Jedinaja Rossija. Po stronie rosyjskiej pojawiały się propozycje, wygłaszane też przez wysokich przedstawicieli aparatu władzy, by w ramach retorsji ustalić niemieckie nazwy jako rosyjskie egzonymy dla głównych miast Polski, a nawet by ustalić nową rosyjską nazwę dla Polski. Sprawą zmiany zalecanej polskiej nazwy zajęła się też Komisja Rady Federacji (tj. wyższej izby parlamentu Rosji) ds. ochrony suwerenności państwowej i zapobiegania ingerencji w sprawy wewnętrzne Federacji Rosyjskiej, która w tym celu zebrała się na specjalnym wyjazdowym posiedzeniu w Królewcu omawiając na nim m.in. „kwestie przeciwdziałania próbom zniszczenia jedności terytorialnej Rosji przez nieprzyjazne państwa”. Wśród rosyjskich tzw. komentatorów politycznych i blogerów pojawiły się zaś różne absurdalne teorie „wyjaśniające” faktyczne cele decyzji KSNG.

W ramach namacalnych efektów, które pojawiły się w wyniku decyzji Komisji można wymienić decyzję olsztyńskiego oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad o wymianie wszystkich tablic drogowych zawierających nazwę *Kaliningrad* (przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że nazwa ta pojawia się na 26 tablicach, wymiana tych tablic już się rozpoczęła), decyzję Ministra Spraw Zagranicznych o zmianie nazwy polskiego przedstawicielstwa dyplomatycznego z „Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Kaliningradzie” na „Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Królewcu”, a także decyzję Komisji Ekspertów Języka Łotewskiego Państwowego Centrum Językowego, aby

zamiast nazwy *Kaļiņgrada* zalecać używanie w języku łotewskim tradycyjnej bałtyckiej nazwy *Karaļučī* lub historycznej niemieckiej nazwy *Kēnigsberga* (obie we współczesnej pisowni łotewskiej). Natomiast Państwowa Komisja Języka Litewskiego przypomniała, że już w 1997 r. zatwierdziła listę tradycyjnych litewskich nazw miejscowości z obszaru obwodu królewieckiego, a zgodnie z rezolucjami Komisji z 1999 r. te tradycyjne nazwy powinny być stosowane w publikacjach przeznaczonych do szkół oraz we wszelkiej informacji związanej z transportem (obok nich mogą być podane endonimy). Stwierdziła ponadto, że należy promować używanie tradycyjnych litewskich nazw miejscowych tego regionu (w przypadku miasta jest to nazwa *Karaliaučius*) nie tylko w kontekście historycznym, ale także w kontekście współczesnym i w użyciu oficjalnym.

W. Włoskowicz poinformował, że negatywne komentarze odnośnie do decyzji Komisji pojawiły się na niektórych prorosyjskich polskich portalach internetowych. W komentarzach tych pojawiły się także groźby – jak zauważono, jeszcze nigdy w historii Komisji nie grożono jej członkom.

Zmiana zalecanej nazwy dla Królewca uwypukliła także kwestie formalnego wchodzenia w życie zmian przyjmowanych przez Komisję. Zgodnie z regulaminem Komisji, decyzje nazewnicze podejmowane są w formie uchwał (§ 8 pkt. 1 Regulaminu), a uchwały wchodzi w życie po ogłoszeniu ich na stronie internetowej Komisji (§ 8 pkt. 5). Do niedawna faktyczny termin wejścia w życie zmiany nie był, z punktu widzenia Komisji, zbyt istotny, gdyż i tak publikacje zawierające egzonimy Komisja wydawała co kilka lat. Po posiedzeniach Komisji zamieszczane były na stronie internetowej informacje o przyjętych przez Komisję zmianach w nazwach, zaś same uchwały ze zmianami były publikowane po kolejnym posiedzeniu, gdy Komisja przyjmowała protokół z poprzedniego posiedzenia. Formalnie to oznaczało, że zmiany przyjęte przez Komisję wchodziły w życie nawet kilka miesięcy po przyjęciu ich przez Komisję.

W przypadku tak głośnej zmiany nazwy, jaką było zalecenie stosowania wyłącznie nazwy *Królewiec*, istotne było dokładne wskazanie momentu wejścia w życie tej zmiany – a to mogło odbyć się tylko w momencie publikacji uchwały wprowadzającej tę zmianę. Czekanie z publikacją uchwały do przyjęcia protokołu na kolejnym posiedzeniu oznaczałoby, że ta zmiana weszłaby w życie dopiero w drugiej połowie czerwca, po 126. posiedzeniu i przyjęciu na nim protokołu 125. posiedzenia. W tym przypadku zdecydowano się uchwałę zamieścić wcześniej na stronie Komisji.

Wprowadzenie polskich nazw geograficznych świata do publicznie dostępnego państwowego rejestru nazw geograficznych, aktualizowanego obecnie w trybie ciągłym, spowodowało, że także pojawiły się wątpliwości, kiedy zmiany w polskich nazwach geograficznych mogłyby być wprowadzane do tego rejestru (w rejestrze powinny być nazwy formalnie wprowadzone, a więc tylko wtedy, kiedy odpowiednie uchwały weszły w życie).

W związku z tym przewodniczący zaproponował, aby uchwały o zmianach w polskim nazewnictwie geograficznym świata publikować po danym posiedzeniu komisji, wraz z informacjami o posiedzeniu, bez wstrzymywania się do kolejnego posiedzenia.

W czasie dyskusji nad tą propozycją zwrócono uwagę, że zdarzały się przypadki, gdy przyjmując protokół z poprzedniego posiedzenia, Komisja wycofywała się z jakiejś zmiany lub zmianę korygowała (np. poprawiając zapis nazwy). Dotychczasowy tryb powodował, że korekty dokonywano przed opublikowaniem odpowiedniej uchwały. W nowym trybie każda zmiana, nawet korekta oczywistej pomyłki, będzie musiała być uwzględniona w kolejnej uchwale. Przewodniczący zauważył, że takie sytuacje faktycznie miały miejsce, jednak było to zwłaszcza we wcześniejszych latach działania Komisji. Już dość dawno temu Komisja postanowiła, że na posiedzeniach będą głosowane tylko propozycje zgłoszone wcześniej i rozesłane członkom Komisji przed posiedzeniem wraz z materiałami na posiedzenie, natomiast wszelkie propozycje zgłoszone w trakcie posiedzenia będą rozpatrywane

dopiero na posiedzeniu kolejnym. Od tego czasu przewodniczący Komisji starają się przestrzegać tego rozwiązania i zgłoszone w trakcie posiedzenia propozycje pozostawiać do rozpatrzenia na kolejnym posiedzeniu, co zmniejsza liczbę zgłaszanych poprawek w nazwach w trakcie przyjmowania protokołu posiedzenia.

Po tych wyjaśnieniach członkowie Komisji zgodzili się, przez aklamację, aby uchwały ze zmianami w polskim nazewnictwie geograficznym świata były publikowane bezpośrednio po danym posiedzeniu, bez czekania na przyjęcie protokołu.

Medialne nagłośnienie kwestii nazwy Królewca spowodowało także, że do Komisji wpłynęło wiele pism (przeważnie w postaci e-maila) dotyczących nazw. W przypadku, gdy w tych pismach są pytania dotyczące nazw (np. wyjaśnień, jaki zapis jest poprawny, czy dane nazwy są stosowane) Sekretariat Komisji stara się na bieżąco na nie odpowiadać. Jednak jeśli pojawiają się wnioski dotyczące zmiany nazw, to Komisja jest zobligowana rozpatrzyć takie wnioski.

W przypadku otrzymanych wniosków Komisja uznała, że:

- nie poprze wniosków o zmianę nazwy *Iwano-Frankiwszk* na *Stanisławów* dla miasta w Ukrainie (aklamacja),
- nie poprze wniosku o zmianę nazwy *Bałyjsk* na *Pilawa* dla miasta w Rosji (aklamacja),
- nie poprze wniosku o zmianę nazwy *Chmielnicki* na *Płoskirów* dla miasta w Ukrainie (aklamacja),
- nie poprze wniosku o zmianę nazwy *obwód swierdłowski* na *obwód jekaterynburski* dla jednostki administracyjnej w Rosji (aklamacja).

Członkowie Komisji zostali poinformowani o 3. Sesji Grupy Ekspertów ONZ ds. Nazw Geograficznych (UNGEGN), która odbyła się w dniach 1–5 maja 2023 r. w Nowym Jorku. Była to 33. z kolei sesja UNGEGN, jednak po reformie przeprowadzonej przez Radę Społeczno-Ekonomiczną ONZ i ponownym powołaniu UNGEGN, od 2019 roku numeracja sesji została wprowadzona od nowa. Sesja odbywała się pod hasłem: „Wzmacnianie relacji, powiązań i połączeń w standaryzacji nazw geograficznych oraz na rzecz zrównoważonego rozwoju i odbudowy po pandemii”. W sesji uczestniczyły 244 osoby – delegaci z 54 państw, 7 organizacji międzynarodowych, 8 innych organizacji i instytucji oraz osoby z Oddziału statystycznego ONZ i sekretariatu UNGEGN; Polskę reprezentował M. Zych.

Sesja została podzielona na 14 części tematycznych oraz 8 organizacyjnych, a przesłano na nią łącznie 146 referatów, raportów i dokumentów technicznych sekretariatu UNGEGN. Ze strony polskiej przestawiony został raport z działalności nazewnicznej w latach 2021–2023, raport Sekcji Bałtyckiej za lata 2021–2023 (raporty sekcji przygotowują kraje sprawujące przewodnictwo w danej sekcji) oraz referat dotyczący wykazu angielskich nazw ważniejszych obiektów geograficznych położonych na terytorium Polski.

Sesja zakończyła się przyjęciem wstępnej agendy 4. Sesji UNGEGN w 2025 roku, wyboru prezydium UNGEGN w kadencji na lata 2023-2027 (na stanowisku przewodniczącego pozostał Pierre Jaillard z Francji), przyjęciem 3 rekomendacji, 22 decyzji (m.in. dotyczące reorganizacji kilku grup roboczych) oraz raportu.

Przy okazji Konferencji odbyły się krótkie posiedzenia poszczególnych sekcji regionalnych UNGEGN oraz grup roboczych UNGEGN. Przedstawiciel Polski uczestniczył w posiedzeniach: Grupy Roboczej ds. Egzonimów, Sekcji Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej, Grupy Roboczej ds. Terminologii Toponimicznej, Grupy Roboczej ds. Systemów Latynizacji oraz Komisji Toponimicznej Międzynarodowej Asocjacji Kartograficznej i Międzynarodowej Unii Geograficznej.

Szczegółowe sprawozdanie z 3. Sesji UNGEGN złożone zostało w GUGiK-u i jest dostępne dla zainteresowanych członków Komisji. Sprawozdanie z tej sesji ukaże się także w półroczniku *Polish Cartographical Review. Supplement w języku polskim*.

W trakcie 3. Sesji UNGEGN zgłoszono kilka uwag do wykazu angielskich nazw ważniejszych obiektów geograficznych położonych na terytorium Polski. Zaproponowano dodanie do nazwy (*the*) *Beskidy Mountains* formy (*the*) *Beskids*, analogicznej do (*the*) *Tatras*; zaproponowano by we wprowadzeniu do wykazu dodać informacje, że w wykazie podano angielskie nazwy faktycznie używane i nie tworzą nowych nazw na jego potrzeby, że w przypadku występowania kilku nazw angielskich, była wybierana tylko jedna, uznana za najkorzystniejszą, że niektóre z obiektów mają charakter międzynarodowy (np. Odra, Tatry), że jest to lista preferowanych nazw z polskiego punktu widzenia, nie jest zaś próbą tworzenia angielskich egzonimów.

Członkowie Komisji zgodzili się zarówno na dodanie do wykazu formy (*the*) *Beskids*, jak i na uzupełnienie wprowadzenia do wykazu o zaproponowane informacje (aklamacja).

Omówiono także kilka nazw wymagających wyjaśnienia.

Na 76. posiedzeniu (19 grudnia 2012 roku) Komisja przyjęła egzonim **Rezerwat Biosfery Jeziora Nezyderskiego** dla obszaru chronionego w Austrii. Jednak w 2016 obszar ten został wykreślony z listy rezerwatów biosfery (na wniosek Austrii). W związku z tym Komisja postanowiła skasować ten egzonim (aklamacja). W użyciu pozostaje zaś identyczny egzonim dla rezerwatu biosfery na Węgrzech (istniały tu dwa osobne rezerwaty biosfery po obu stronach granicy, a nie jeden rezerwat transgraniczny) oraz egzonimy dla parków narodowych obejmujących to jezioro: *Park Narodowy „Jezioro Nezyderskie-Seewinkel”* w Austrii i *Park Narodowy „Jezioro Nezyderskie-Hanság”* na Węgrzech.

Dla obiektu o białoruskiej nazwie Беларуськая града Komisja początkowo zalecała egzonim *Wyżyna Białoruska*. Jednak później Komisja uznała tę nazwę za błędną i ją skasowała – Беларуськая града odnosi się do transgranicznego regionu (podprowincji), który w polskim podziale regionalnym nosi nazwę *Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie* (w Polsce obejmuje Wzgórze Sokólskie, Wysoczyznę Białostocką, Wysoczyznę Wysokomazowiecką). Komisja wówczas uznała, że skoro jest to obiekt transgraniczny, częściowo leżący w Polsce, to należy dla niego stosować polski endonim zestandaryzowany przez Komisję Ustalania Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych (uwzględniony w „Nazwach geograficznych Rzeczypospolitej Polskiej” z 1991 roku oraz w państwowym rejestrze nazw geograficznych). Komisja ustaliła wówczas także, że nazwa *Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie* nie będzie uwzględniona w wykazie polskich nazw geograficznych świata, gdyż podprowincje podziału regionalnego raczej nie są uwzględniane w tym wykazie. Obecnie prowadzone są prace nad dodaniem obiektów nadrzędnych dla obiektów (zwłaszcza obiektów ukształtowania terenu) z „Urzędowego wykazu polskich nazw geograficznych świata”, które stanowią część innych obiektów. W przypadku obiektów z obszaru Białorusi dla szeregu regionów naturalnych obiektem nadrzędnym są właśnie Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie – podawanie nazwy *Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie*, jako nazwy obiektu nadrzędnego przy nazwach kilkunastu regionów naturalnych, przy jednoczesnym pominięciu tego obiektu w wykazie byłoby jednak niekorzystne. W związku z tym Komisja uznała, że nazwę tę warto w wykazie uwzględnić (aklamacja).

Na 63. posiedzeniu (28 września 2011 roku) Komisja przyjęła egzonim *Wielki Lyon* dla obszaru metropolitalnego – nazwa ta przyjęta została do kategorii „kraj, regiony”. W 2015 roku we Francji zmieniono status tego obszaru tworząc z niego jednostkę administracyjną, która przejęła kompetencje departamentu, przez co de facto została wyłączona z departamentu Rodanu. W odróżnieniu od innych metropolii we Francji, które są związkami gmin, metropolia Lyonu ma status jednolitej jednostki administracyjnej. Jednostka ta nosi

oficjalnie nazwę *Métropole de Lyon*, zaś powszechnie używana są nazwy *Grand Lyon*, *Grand Lyon Métropole*, *Métropole du Grand Lyon*. Członkowie Komisji uznali, że obecnie nie ma już sensu wymienianie egzonimu **Wielki Lyon** w kategorii „krainy, regiony”, postanowiono zachować tę nazwę przenosząc ją do kategorii „inne jednostki administracyjne” (aklamacja).

Do Komisji wpłynął e-mail, w którym zwrócono uwagę na nazwę *Półwysep Eyrego*, którą zaleca Komisja. Zwrócono w nim uwagę, że ze względu na wymowę [eɐ̃^f] zawartego w tej nazwie angielskiego nazwiska i reguły odmiany nazw angielskich podane w „Wielkim słowniku ortograficznym PWN”, nazwa ta powinna mieć jednak zapis *Półwysep Eyre'a*.

Nazwa *Półwysep Eyrego* była wymieniona w wykazie egzonimów z 1994 roku, potem Komisja tej nazwy nie dyskutowała, tylko przepisywała ją w kolejnych publikacjach. W „Polskim nazewnictwie geograficznym świata” z 1959 r. zastosowano nazwę *Półwysep Eyre'go* i w takim zapisie był podawany na mapie Australii w „atlasie licealnym” PPWK. Natomiast nazwa w formie *Półwysep Eyre'a* podawana jest m.in. w 30-tomowej encyklopedii PWN, 48-tomowej encyklopedii Britannica (edycja polska), w encyklopedii geograficznej wydawnictwa Fogra z 1999 r.

W czasie dyskusji zwrócono uwagę, że dla przyjętego wzorca odmiany istotna jest wymowa stosowana w języku polskim – czasami jest ona różna od poprawnej wymowy angielskiej. Niemniej w przypadku nazwiska Eyre nawet czasami spotykana polska wymowa [ejr] (zamiast oryginalnej [eɐ̃^f]) wymaga zastosowanie dopełniacza w formie *Eyre'a* (wymawianej [eɐ̃^fa] lub w wersji spolszczonej [ejra]), a nie *Eyrego*.

W związku z tymi wyjaśnieniami Komisja postanowiła zmienić nazwę tego australijskiego półwyspu z *Półwysep Eyrego* na ***Półwysep Eyre'a*** (aklamacja).

Ad 4. Omówiono siódme wydanie „Urzędowego wykazu nazw państw i terytoriów niesamodzielnych”. W nowym wydaniu, w porównaniu z wydaniem szóstym, zostały pominięte tzw. państwa nieuznawane (Abchazja, Cypr Północny, Górski Karabach, Naddniestrze, Osetia Południowa, Somaliland), które dotychczas były wymieniane w załączniku „Terytoria o nieustalonym lub spornym statusie międzynarodowym oraz inne”. Pominięcie tych terytoriów jest konsekwencją ustaleń 119. posiedzenia z 11 maja 2022 roku – Komisja postanowiła wówczas jednogłośnie zmienić podejście do nazewnictwa z obszarów separatystycznych i pominąć w wykazach nazwy stosowane/wprowadzone przez władze tych separatystycznych quasi-państw różniące się od nazw stosowanych przez władze *de iure*, podkreślając także, że obecnie wykazy Komisji mają charakter urzędowy, a nie są zwykłymi wykazami nazw geograficznych. Konsekwentnie terytoria te zostały pominięte w urzędowym wykazie państw.

W przekazanym członkom Komisji zestawieniu opisane zostały zmiany, które wprowadzono w siódmym wydaniu w porównaniu z wydaniem szóstym. Zmiany te obejmują: aktualizacje w tekście przedmowy, zmianę długiej nazwy Islandii (do przedyskutowania na posiedzeniu), zmianę nazwy stolicy Kazachstanu (zmiana przyjęta na 121. posiedzeniu Komisji) oraz zmiany w odmianie nazwy stolicy Mjanmy i siedziby władz Palestyny (zmiany wynikające z prac nad dodaniem do egzonimów dopełniaczy, miejscowników i przymiotników).

W październiku 2022 r. władze Islandii, powołując się na zapisy konstytucji kraju, poinformowały ONZ, że kraj ten nie ma nazwy długiej, a jedyną nazwą, stosowaną jako forma oficjalna, jest tylko krótka nazwa Ísland (ang. Iceland). W konstytucji kraju faktycznie stosowana jest tylko nazwa krótka, niemniej faktem pozostaje, że władze islandzkie posługiwały się nazwą długą Lýðveldið Ísland (ang. Republic of Iceland), zarówno w dokumentach oficjalnych, jak i umowach międzynarodowych, a także w organizacjach międzynarodowych (np. do ONZ to same zainteresowane państwa zgłaszają, pod jaką oficjalną nazwą mają być

wymieniane). Przykłady z innych państw wskazują ponadto, że fakt wymieniania w konstytucji tylko jednej, krótkiej nazwy państwa nie oznacza, że władze państwa nie wprowadzają do oficjalnego użytku także nazwy długiej. W przypadku Islandii można obecnie jedynie spekulować, jakim trybem została pierwotnie wprowadzona do oficjalnego obiegu nazwa długa i dlatego obecnie władze rezygnują z jej stosowania. Ze względu na tę zmianę w stosowaniu oficjalnej nazwy kraju, Komisja postanowiła skasować nazwę *Republika Islandii*, zalecając dla tego kraju stosowanie jedynie krótkiej nazwy *Islandia* (aklamacja).

Dyskusyjne okazały się też wprowadzone zmiany w odmianie nazwy stolicy Mjanmy i siedziby władz Palestyny. W dotychczasowym wykazie nazwa *Naypyidaw* podana była jako nieodmienna. Przy okazji prac związanych z dodaniem do egzonimów dopełniaczy, miejscowników i przymiotników, zaproponowano wprowadzenie, jako wariantowej, odmiany D. *Naypyidawu*, Mc. *Naypyidawie*. W trakcie dyskusji zwrócono jednak uwagę, że zaproponowana odmiana sugerowałaby, że wymowa nazwy tego miasta to [najpjidav] lub podobnie, z wymawianym *-w* na końcu nazwy, tymczasem wymowa tej nazwy to [nèpjidò] (w uproszczeniu [nepjido]), a przy takiej wymowie nazwa ta jest nieodmienna. Uznano zatem, przez aklamację, że w wykazie zostanie wskazana tylko nieodmienność tej nazwy, możliwość jej odmiany zostanie pominięta.

Odrotna sytuacja miała miejsce w przypadku nazwy *Ramallah* – w dotychczasowym wykazie nazwa ta podana była jako odmienna (D. *Ramallahu*, Mc. *Ramallahu*), zaproponowano zaś dodanie, jako wariantowej, braku odmiany. Tu dyskusja skupiła się na wymowie tej nazwy – wymowa arabska to [ra:m ał.ła:h] (w uproszczeniu [ram allah]) z wymawianym końcowym *-h*. Brak odmiany sugeruje zaś błędnie, że końcowe *-h* jest nieme – wymowa z niemym *-h* stosowana jest w języku angielskim ([rə'mælə], [rə'mɑ:lə]), nie jest jednak poprawna w języku polskim. Stosowanie wymowy z niemym *-h* powoduje, że czasami spotykane są błędne odmiany D. *Ramalli*, Mc. *Ramalli*. W trakcie dyskusji zwrócono uwagę, że w publikacjach jest jednak silny uzus nieodmieniania tej nazwy, a brak odmiany spotykany częściej niż jej odmienianie. Dyskutowano, czy taki uzus jest podstawą do jego uznania – tu jednak większość wypowiedzi uznała, że nie każdy uzus jest wart uznania, są formy bardzo często spotykane, które jednak jednoznacznie są uznawane za błędne i uzus powszechności ich stosowania nie ma w tym względzie znaczenia. W przypadku tej nazwy brak odmiany wynika raczej z niewiedzy (nie jest to jednak miasto szerzej znane, nie jest obecne w literaturze) niż z celowego i przemyślanego działania. Ze względu na to, że w kwestii odmiany nazwy tego miasta opinie wśród członków Komisji pozostały rozbieżne przegłosowano, jaka odmiana ma być podana w publikacji: za podaniem wyłącznie odmiany D. *Ramallahu*, Mc. *Ramallahu* opowiedziało się 6 osób, za podaniem odmiany D. *Ramallahu*, Mc. *Ramallahu* i wariantowo brakiem odmiany opowiedziały się 3 osoby, 4 osoby wstrzymały się od głosu.

Po wniesieniu do wykazu wszystkich ustalonych zmian zostanie on przesłany do akceptacji Ministerstwu Spraw Zagranicznych. Siódme wydanie wykazu powinno zostać opublikowane do końca bieżącego roku.

Ad 5. Dyskusję nad kolejnymi pracami, którymi miałyby się zająć Komisja postanowiono odłożyć na kolejne posiedzenie.

Ad 6. W. Włoskiewicz zaproponował, aby dla austriackiego miasta Bruck an der Leitha przyjąć egzonim *Bruck nad Litawą*. Propozycja ta, jako zgłoszona w trakcie posiedzenia, będzie omawiana na kolejnym posiedzeniu Komisji.

Podniesiono także kwestię aktualizacji *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie trybu i zakresu działania Państwowej Rady Geodezyjnej i Kartograficznej i Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej*

Polskiej oraz zasad wynagradzania ich członków. Rozporządzenie to wydane było w 2000 r., a zostało znowelizowane w 2009 r. – wydaje się, że po 14 latach niektóre zapisy tego rozporządzenia wymagałyby zmiany/aktualizacji. Sekretarz Komisji powiedziała, że dowie się w GUGiK, jakie są formalne wymagania dotyczące nowelizacji i kto może wszcząć taką procedurę. Przewodniczący zaś stwierdził, że rozporządzenie to wymaga szerszej analizy pod względem zapisów wymagających zmiany, a po jej przeprowadzeniu, pismo z propozycją konkretnych zmian zostanie skierowane w imieniu Komisji do Głównego Geodety Kraju.

M. Zych przedstawił statystyki dotyczące wykazu nazw budowli i innych obiektów miejskich. Komisja przyjęła nazwy dla 1682 obiektów (zanim rozpoczęto prace nad wykazem budowli, egzonimy były ustalone dla 434 obiektów), w tym dla 102 obiektów ustalone są dwie nazwy (jako druga: nazwa wariantowa lub oficjalna). W podziale na kontynenty nazwy ustalono dla 931 obiektów z obszaru Europy, 508 z obszaru Azji, 164 z Afryki, 57 z Ameryki Północnej, 30 z Ameryki Południowej i 3 z obszaru Australii i Oceanii – są to obiekty z obszaru 133 państw; w 12 przypadkach są to obiekty transgraniczne. W podziale na państwa najwięcej nazw ustalono dla obiektów z obszaru Ukrainy (152), Rosji (119), Indii (82), Litwy (76), Turcji i Egiptu (po 60), Białorusi i Grecji (po 58) oraz Włoch (56).

A. Czerny poinformował, że odbyło się pierwsze posiedzenie nowej kadencji Zespołu Ortograficzno-Onomastycznego Rady Języka Polskiego. Przewodniczącą Zespołu w kadencji 2023–2026 jest prof. Iwona Burkacka.

W. Włoskiewicz zaproponował, aby Komisja uzgodniła ogólne kryteria ustalania polskich egzonimów. Można by przyjąć procedurę sprawdzania, czy propozycja spełnia ustalone ogólne kryteria (np. kryterium kartograficzne – stosowania danej formy na mapach, kryterium piśmiennicze – występowania nazwy w publikacjach, kryterium poprawności nazewniczej itp.), dzięki czemu można by unikać zdarzających się sytuacji, gdy kwestia przyjęcia lub nie nazwy wydaje się losowa.

Wstępnie uznano, że pomysł ten jest wart przedyskutowania, musiałyby jednak zostać opracowane wstępne założenia takiej procedury, uwzględniające zarówno różnice regionalne (np. inne traktowanie nazw z historycznych obszarów Polski, zwłaszcza Polski międzywojennej), jak i różnice w rodzajach obiektów (np. odmienne jest podejście Komisji przy ustalaniu nazw miast, a inne obiektów ukształtowania terenu).

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował:
Maciej Zych